

Z orožjem v roki in v rezervi — na Amonite!

(Dalje.)

V tem članku se tudi trdi, da nam na ljubo ne bodo odnehali od obstrukcije niti za las. Dobro, nam je to tudi prav. Mi opetovano trdimo, kar smo že rekli, da nihče drugi ne zabranjuje in utrjuje šanc liberalizmu tako dobro kakor klerikalna in neumna dr. Šusteršičeva politika. Mi živimo med narodom in vemo to najbolje; ako klerikalizem noče verjeti, naj ostane trdovratno nekaj let na tem stališču in videl bo, da govorimo popolnoma prav.

Isto staro pesem poje klerikalizem v tem članku kakor navadno trdeč: »Učiteljstvo živi med narodom, se torej lahko prepriča, kako je ljudstvo z davki preobloženo, radi česar ni niti misliti na zvišanje učiteljskih plač na deželne stroške, kakor je govoril lani na učiteljskem shodu župan Hribar.« — Mi živimo med narodom in vemo dobro, kako je naše ljudstvo obloženo z davki, pa vemo tudi dobro, kako je ono pridno, potrpljivo in varčno, vemo tudi, da je šoli in učiteljstvu vdano ter bi z največjim veseljem brez najmanjega godrnjanja rado pomagalo bednemu učiteljstvu, a tega ne more storiti, ker je oddalo oblast in moč brezvestnim ljudem v roke, ki so šoli in učiteljstvu iz dna duše nasprotni. Da se ne bo v bodoče več v taki meri to godilo, bo naša skrb!

Da je klerikalizem smrten sovražnik šole, napredka in učiteljstva, to je že pribita in dokazana resnica, o tem je vsaka beseda odveč. Pokazati hočemo le to, kako se ta večkrat spozabi v strahu, da bi mu ne delalo učiteljstvo ovir, se temu tuptam laska, pa kmalu zopet pokaže svojo klerikalno barvo. Tukaj naj slede nekateri odlomki izjav našega klerikalnega glasila: Št. 297. pravi: »Učiteljstvo pa se bo pozneje prepričalo, da naša stranka ni nasprotnica njihovih teženj, dasi store sedaj vse, da bi zapravili in izgubili naše simpatije.«

Št. 299. »Ko bi hoteli liberalci učiteljem plačo zboljšati, bi to storili pred 6. leti, pa bi jim ne bilo treba zopet beračiti: — Že zopet so tukaj ti berači! (Kljunov izraz.) — Sploh liberalci zlorablajo učitelje za svoje agitatorje ter se smejejo v pest.« — Nismo otroci, da bi se pustili zlorabljati od liberalcev, še manj pa od klerikalcev. Da je to istina, smo že pokazali, pa bomo tudi še.

Št. 6., 9. jan. 1904. »Vse škofe in papeže v nič devlje njegov (Ganglov) »Učit. Tovariš« in neskočno mnogo klepeta o omiki in napredku, slednjič bi se pa še sam lahko šel učiti od — šolarjev.« — To je zopet fulminantna klerikalna laž. Ta patentirani lažnjivec dobro ve, s kakšnim spoštovanjem smo pisali dosedaj in bomo tudi v bodoče kot verni katoličani o veri in njenih namestnikih v duševnem oziru. Pobjijamo to stranko le v navadnih posvetnih zadevah. V verskih zadevah jim nismo in tudi ne bomo delali ovir, pobijamo pa zlorabo vere v posvetne namene. Oni so ljudje kakor mi, slabostim podvrženi kakor mi, grešijo lahko kakor mi; ako jih torej s tega stališča opominjamo, svarimo in jim pred oči stavljamo njih napake in pregrehe, delamo dobro delo, ne pa slabega. Da bi bil pa klerikalizem v posvetnih zadevah nedotakljiv, tega naša cerkev ni še postavila kot dogmo, zato je nam katoličanom na prosto dano, molčati ali pa kritikovati njih dela. V kakšnem smislu smo to storili, smo že povedali. — Kar se tiče omike in napredka, to že vemo, da klerikalizmu kar smrdi; od šolarjev

pa ni sramotno, da bi se samo poedinec kaj naučil, od njih se lahko prav veliko nauči, če hoče, vsak človek; posebno klerikalizmu privoščimo, da bi se šel k nedolžni šolski mladini učiti odkritosrčnosti in ljubezni do omike in napredka.

V isti številki citira odstavek iz »Učit. Tovariša«: »Vsa tista perfidnost, ki smo je vajeni pri »Slovcu« odmeva iz teh besed v bobnečih akordih. Učiteljstvo je iznova žaljeno. Zaničevanje jim bodi plačilo, delo proti klerikalizmu naš odgovor. Za take ljudi bi bil pasji bič predober!«

(Dalje.)

Dopisi.

Kranjsko.

Strokovno izobraževalni kmetijski tečaj za kranjsko učiteljstvo je zaključil dne 17. aprila svoj pomladni kurz, kjer so poučevali o sadjarstvu sploh in o trtoreji.

O sadjarstvu je poučeval znani veščak g. R. Dolenc, vodja grmske šole. Njegova predavanja so bila strogo strokovna, a vendar tako poljudna, da smo se v istini čudili. Gosp. R. Dolenc bi lahko postal prav popularen ljudski govornik, ko bi imel časa, nastopati kot tak med našim ljudstvom.

O trtoreji je predaval, in sicer od 11.—17. aprila, za povzdigo kranjskega vinarstva dobro znani strokovnjak gosp. Fr. Gombač, potovalni vinarski učitelj iz Ljubljane. Podrobneje razpravljati o njegovih razpravah bi bilo pač nepotrebno, zakaj vsako predavanje je jasno dokazalo, da stoji mož na vrhuncu sedanjih zahtev in menda ne pretiravamo, ako trdimo, da g. Fr. Gombač prvakuje vsem slovenskim vininarjem, kar se tiče praktičnosti in teorije.

Udeležniki smo imeli dvojno korist od tega tečaja. Prvič smo dobili jako obširno in temeljito ne le teoretično, temveč tudi praktično znanje o sadjarstvu in trtoreji, a drugič so nam prinesli naši učiteljski večeri, ki smo jih imeli skoro vsak večer v znani gostoljubni gostilni g. A. Pintarja v Kandiji, premnogo okrepčila za naše učiteljsko delovanje. Ob teh večerih smo do pičice pretresli vse slovensko šolstvo od kraja do konca in le želeli bi, da se v prihodnje udeleže takih razprav oni duhovi, ki menijo, da bodo kranjsko šolstvo rešili le s samimi papirnatimi formalitetami in osebnimi šikanami.

Pri tej priliki tudi ne moremo zamolčati dejstva, da so nekateri udeležniki tega tečaja dobili v svojih pozivih ukaz, da morajo zaradi tega tečaja zamujene dneve nadomestiti s prostimi četrtki. No, ta je lepa! Saj smo bili vendar v ta tečaj pozvani od višjih oblasti. Za zabavo in prostovoljno ni nihče šel. Upamo, da dež. šol. svet anulira te ukaze.

Končno moramo še omeniti jako pohvalno izborne gostilnice v Kandiji pri »Lipi«, g. A. Pintarja. Gostilnica je vredna javne pohvale, zakaj g. Pintar je znal za jako nizko ceno izborni postreči. Zato priporočamo to gostilnico vsem onim, ki pridejo kdaj v Novo mesto.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev. Cenjeni odbor »Postojnskega učiteljskega društva« je prevzel skrb za priprave XVI. glavne skupščine »Zaveze«, ki se vrši o Binkoštih v Postojni, ter izvolil poseben pripravljalni odbor. Temu odboru je na čelu gosp. šolski voditelj

Ferdo Juvanc. Po vseh pripravah sodimo, bo letošnja glavna skupščina »Zaveze« zopet impozantna.

Delegat je dalje prijavilo:

III. Slovensko deželno učiteljsko društvo v Ljubljani. 4. Jakob Dimnik, nadučitelj — Ljubljana. 5. Jakob Furlan, učitelj — Ljubljana. 6. Jožef Gregorin, šolski voditelj — Vič pri Ljubljani. 7. Janko Likar, učitelj — Ljubljana.

Gg. predsednike »Zavezinih« društev prosimo, da nam vrnejo izpolnjene društvene izkaze ter prijavijo izvoljene delegate.

Vodstvo »Zaveze.«

Občni zbor učiteljskega društva litijskega šolskega okraja se vrši v četrtek, dne 5. maja t. l. ob pol 2. uri popoldne v šoli v Višnji gori z navadnim vzporedom za občne zборе. (Glej § 26. društvenih pravil; zraven tega tudi volitev delegatov za letošnjo glavno skupščino »Zaveze.«) K obilni udeležbi vabi v imenu odbora

Josip Zajec

t. č. predsednik.

Belokranjsko učiteljsko društvo ima svoje zborovanje dne 5. majnika t. l. v Gradacu v gostilni g. Maceleta. Prične se točno ob 2. uri popoldne in se vrši po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo blagajnika. 3. Razgovor o konferenčnem referatu. 4. Po sklepu občnega zbora prostovoljno izdelani referati se predajo v cenzuro. 5. Volitev delegatov za skupščino »Zaveze«. 6. Najrosijo se poverjeniki, ki bi pospeševali naročbo »Zavezinih« listov. 7. Razni nasveti in predlogi.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj zboruje dne 5. maja ob pol 12. uri v Škofji Loki po sledečem vzporedju: a) Pozdrav; b) poročilo tajnikovo in blagajnikovo; c) Kako si ohrani učitelj ugled v današnjih časih, poroča gosp. Al. Potočnik iz Rateč; d) volitev odbora; e) volitev delegatov za letošnjo glavno skupščino »Zaveze« v Postojni; f) slučajnosti. Gostje dobro došli! K obilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor „Društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“ se je vršil dne 21. aprila t. l. na Unca. Udeležba je bila naravnost nenavadna, zakaj našli smo ravno 30 udeleženk in udeležnikov, najboljši dokaz, da se učiteljstvo čim dalje bolj zaveda stanovske solidarnosti.

Točno ob pol 11. uri otvori g. predsednik Jos. Benedek občni zbor ter pozdravi najsrčneje vse udeleženke in udeležence. V svojem nagovoru se v kratkem dotakne vseh zanimivejših pojavov na šolskem polju.

Iz tajnikovega poročila povzamemo, da šteje društvo 1 častnega, 41 pravih in 8 podpornih članov. G. tajnik nam je podal nato pregled društvenega delovanja kakor tudi nekak občni pregled učiteljskega gibanja. Poudarjal je posebno, da naj se učiteljstvo oklene s posebno vneto svojih listov, zakaj le v tem vztraja naša moč.

G. blagajnik nam je povedal, da je stanje blagajnice prav povoljno. V odbor so bili z vzklikom voljeni: Gdč. Marica Benedek in gg. Josip Benedek s Planine, Peter Repič z Unca, Ivan Šega iz Dolnjega Logatca in Andrej Šest iz Cerknice.

Delegatom letošnjega zbora »Zaveze« so voljeni: Gdč. Benedek Marica s Planine, Peče Marija z Rakeka; Želje Marjeta iz Begunj; gg. Jeglič Janko z Rakeka in Žebre Jakob iz Starega trga. Namestnikom pa: gg. Benedek Josip s Planine in Repič Peter z Unca.

Kaj zanimivo je predaval »o obrtno-nadaljevalnih šolah« g. A. Šest iz Cerknice. Podal nam je verno sliko, kako se ustanavljajo obrtno-nadaljevalne šole, poudarjajoč, kako blagodejno vplivajo ravno te šole na izobrazbo narodnega naraščaja.

G. tovariš je žel za svoje zanimivo predavanje občno pohvalo.

Izmed predlogov omenjamo le predlog, da naj društvo opozori višja šolska oblastva, da pravočasno nakažejo razne nagrade, zakaj pregovor pravi: Kdor hitro da, dvakrat da. Nameravani izlet v Škocijan smo morali preložiti radi neustanovitnega vremena.

—g—

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja je imelo I. letošnje zborovanje dne 21. aprila v Vel. Poljanah. Udeležba ni bila ravno slaba, vendar bi bila lahko boljša.

Pogrešali smo zlasti 6 društvnikov iz bližnjih krajev. Vzrok? Tisti znani izgovori so pač neopravičljivi.

a) Praktični nastop tovariša Cvara z vsemi tremi oddelki tamnošnje enorazrednice iz nazornega nauka, spisja in računstva je jako ugajal. Hospitujoči smo se prepričali, kako častni, da, celo izvrstni uspehi se dajo doseči tudi na enorazrednicah s celodnevni poukom, vključ vsem težavam v poučevanju, ako učitelj vestvo in marljivo izvršuje svoje dolžnosti in ako pri rednem šolskem obiskovanju ni prevelikega števila šol. otrok. (Tekom 9 let, odkar službuje imenovani učitelj na tej šoli, ni bil še nihče kaznovan zaradi šolskih zamud!)

Po končanem nastopu mu je predsednik Tomšič ob splošnem odobravanju izrekel zahvalo na trudu in čestital na uspehih.

b) Delegatoma »Zaveze« se prijavita Štef. Tomšič in And. Cvar, njiju namestnikoma pa oba Engelmana.

c) Prečita se »Zavezin« dopis glede imenovanja poverjenikov v svrhu pridobivanja naročnikov na »Zavezine« liste. Ko so razni govorniki izrekli svoje mnenje, se sklene: Društveno predsedništvo naj vsako leto meseca decembra po posebni okrožnici vabi vse člane na naročbo z izrečnim dostavkom, da si šteje vsakdo v moralno in stanovsko dolžnost biti naročnik vseh treh listov, zlasti pa »Učit. Tovariša«. Tisti, ki težko utrpí večji znesek obenem, pošilja lahko mesečno 1 K društv. tajniku, ki se zaveže, za dotičnike opravljati posel poverjeništa.

d) Drugo letno zborovanje v zvezi z občnim zborom bo 26. maja (ne 19., kakor je bilo sklenjeno, ker bo ta dan semenj) v Vel. Laščah ob 9. uri dopoldne. Poleg običnih točk bo na dnevnem redu (z ozirom na letno konferenčno razpravo): Krompirjevec. Učna slika iz nazornega nauka. Poročevalca gdč. Ana Šuflaj in V. Engelman.

Ko smo še nekoliko »blagoslovili« naše obstrukcioniste, smo odšli v gostilnico gospe Cvarove, kjer smo bili izvrstno postreženi z jedjo in pijačo. Ob prepevanju narodnih in umetnih pesmi, kjer smo posebno občudovali milozvočni glas gdč. Tomšičeve, ob razodevanju svojih teženj drug drugemu, je prišel le prehitro čas ločitve.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj priredi v četrtek dne 5. maja 1904 majniški izlet v Hajdin, kjer se obenem vrši v hajdinski šoli običajno mesečno zborovanje točno ob 11. uri dopoldne po sledečem vzporedju: 1. Vplačevanje društvenine. 2. Zapisnik. 3. Volitev 4 delegatov za XVI. glavno skupščino »Zaveze« v Postojni. 4. Učna slika okr. glavarstva ptujskega na podlagi novega stenskega zemljevida, založila in izdala Freytag & Berndt, Dunaj 1904. Predava J. Kaukler — Ptujška okolica. 5. Nasveti. — Po zborovanju bo na vrtu in v gostilniških prostorih J. Graharja skupen obed in prosta zabava s petjem in godbo. Skrbljeno je za dobro in ceno postrežbo in pristno pijačo. V svrhu določitve približnega števila izletnikov in udeležencev pri skupnem obedu se vsakdo vljudno poziva, naj blagovoli svojo udeležbo vnaprej pravočasno naznaniti šolskemu vodstvu v Hajdinu. Častito slovensko občinstvo, osobito cenjeno učiteljstvo k obilni udeležbi najspoštliveje vabi odbor. — Dostavek: V slučaju neugodnega vremena se vršita izlet in zborovanje spričo neodložljive volitve delegatov po določenem vzporedju v četrtek, dne 12. maja 1904 ravnotam.

Učiteljsko društvo za konjiški okraj zboruje dne 8. majnika t. l. ob 10. uri dopoldne v Tepanjah. Na dnevnem redu je predavanje o čebelarstvu in poročilo o »Zavezinem« zborovanju v Celju. K obilni udeležbi vabi odbor.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico bo zborovalo v četrtek, 5. dne maja 1904, ob 10. uri predpoldan v šoli Leitersberg-Krčevina. Dnevni red: 1. zapisnik, 2. dopisi, 3. tretji krajevni razred, 4. predavanje: O časti sploh (g. Avg. Požegar), 5. predlogi in nasveti. — Gg. tovariše in gospodične tovarišice prosimo, da glede odprave tretjega krajevnega razreda zbirajo primerno gradivo iz življenja v tretjem krajevnem razredu. K prav obilni udeležbi vabi najvljudneje

o d b o r.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj radi glavnega zborovanja naše »Zaveze« v Postojni meseca maja ne bo zborovalo. Dne 12. junija t. l. pa poleti na Slatino ter se vdeleži kot gost 30-letnice »Smarsko-rogaškega učiteljskega društva«. — Toliko za sedaj vsem p. n. članom v prijazno uvaževanje! V imenu odbora: Armin Gradišnik, t. č. predsednik.

Ljutomersko učiteljsko društvo je zborovalo v četrtku, dne 14. aprila v šoli na Cvenu, pri kateri priliki smo si ogledali mlekarno kmetijske zadruge. Pri zborovanju je podal g. nadučitelj Pušenjak učiteljem čebelarjem prav prilična navodila, kako se jim je ravnati kot začetnikom; po zborovanju nam je razkazal svoj imenitno urejen uljak. Delegatom k »Zavezinemu« zborovanju so voljeni: Gosp. Sim. Cvahte, gđ. Olga Cvahte iz Male nedelje in gđ. Gorjak iz Cezanjevca. Prihodnje zborovanje, pri katerem se voli namesto odstopivše blagajničarke gđ. Ivančič nov blagajnik, se določi na prvi četrtku v majniku.

Šaleško učiteljsko društvo je zborovalo 19. marca v Šoštanj. Predsednik g. Koropec je pozdravil došle tovariše in otvoril zborovanje. Zapisnik zadnjega zborovanja se je odobril. Nato so se prečitali nekateri dopisi. G. HERNANUS (Šoštanj) je predlagal, naj se sprejme na dnevni red toletne okr. učiteljske konference razprava »O varstvu živali« ter se je obenem oglašil za referenta o tem predmetu pri uradni učiteljski konferenci. Zborovalci so sklenili, naprositi gosp. Trobeja (Št. Ilj), naj bi referiral o korakih, ki jih je treba ukreniti, da se odpravi III. plač. razred, ker je namreč želel »Lehrerbund«, naj se ta zadeva razpravlja v okrajnih učiteljskih društvih. Kot delegat za skupščino »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« o Binkoštih v Postojni je bil izvoljen g. Koropec (Šoštanj), za zborovanje »Zveze spodnještajerskih učiteljskih društev« 5. apr. v Celju gosp. Skasa (Velenje). Nadaljevala in sklenila se je tudi razprava o sestavi društvene kronike. Nato se je zborovanje zaključilo. Prihodnje zborovanje se vrši 5. maja v Velenju.

Goriško.

Zborovanje učiteljskega društva za goriški okraj bode dne 5. maja t. l. ob pol 9. uri zjutraj v prostorih »Slovenske čitalnice« v Gorici. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega rednega letnega občnega zbora. 2. Zavezino zborovanje: a) volitev delegatov, b) volitev morebitnega poročevalca, c) rezervni fond. 3. Dopisi podružnic. 4. Poročilo zastopnikov o njih delovanju v c. kr. okrajnem šolskem svetu. 5. Poročilo stalnega odbora o njegovem delovanju. 6. Razni nasveti in predlogi. K polnoštevilni udeležbi nas vabi stanovska samozavest, zanimiv vspored in odbor. V Gorici, dne 4. februarja 1904. — NB. To zborovanje je bilo določeno že za 3. marca t. l., a se je vsled pogreba blagopokojnega tovariša Ignacija Križmana st. v Dornbergu preložilo na dan 5. majnika t. l.

Istra.

Učiteljsko društvo kot Volosko. Podpisani cijenijo se pozvati Vas na XI. redovitu glavnu skupštino, koja će se održavati dne 5. maja u Kastvu uz slijedeći dnevni red: 1. Izvešće predsjednika. 2. Ovjerovljenje zapisnika. 3. Izvešće blagajnice i pregledanje računa. 4. Izvešće delegata o glavnoj skupštini »Zaveze«. Izjednačenje plaća učiteljska sa učiteljima. 6. Hrvatske čitanke za pučke učione. 7. Promjena društvenih pravila. 8. Učiteljski rezervni fond. 9. O ustrojenju pokrajinskoga učiteljskega društva. 10. Biranje delegata za glavnu skupštino »Zaveze«. 11. Eventuelni predlozi, koje se ima 3 dana prije najaviti odboru. 12. Biranje novoga upravnoga odbora. Početak u 9 sati pr. p., ako ne bi bio dostatan broj članova, onda u 9¹/₂ s. pr. p. Odbor »Učiteljskoga društva kot Volosko«. Jelšane, dne 19. aprila 1904. — Predsjednik: Iv. Makarović. Tajnik: Puharić.

Književnost in umetnost.

Vodnik po Gorenjskem. Spisal Fr. Gärtner. Kranj 1904. Založil, tiskal in izdal Iv. Pr. Lampret. Ta lepa, tako po bogati vsebini kakor po lični zunanjšini odlikujoča se knjiga, ki jo je spisal naš tovariš, bo brez dvoma privabila marsikoga, da si ogleda divno Gorenjsko, ki jo je opisal Gärtner s plemenitim navdušenjem in gorko ljubeznijo. Lepoto čarobne Gorenjske nam je v preprostih besedah naslikal pisatelj tako vzvišeno in vablivo, da smo prebrali knjigo z resnično nasladjo. V lepem in gladkem jeziku niso opisane zgolj prirodne krasote, ki dvigajo domoljubno srce, med opisovanje slovenske zemlje je vpletenih tudi mnogo zanimivih zgodovinskih podatkov, ki dajejo knjigi poleg mnogih lepih pokrajinskih podob notranje bogastvo in prikupno lice. Naj bi ne hodil nihče brez Gärtnerjevega-Lampretovega »Vodnika«, kogar nanese pot tja na romantično gorenjsko stran! Ta knjiga nam je zopet dokaz, kako je učiteljstvo delavno na vseh krajih v korist — nehvaležni domovini, ki mu ne da poštenega kruha! Pisatelj in založnik sta delala takorekoč brezplačno, da sta izdala knjigo, ki naj pomnoži promet s tujci in tako dvigne blaginjo dežele. Isti pisatelj je izdal pred 2 letoma brošuro »Ljubljanski grad in promet s tujci«, da bi zbudil večje zanimanje med zunanjim svetom do dežele Kranjske. — Tu za ljudi, ki na vsakem kraju in ob vsakem času delujejo za njeno korist, nima dežela denarja. Kje bi ga pač dobila? Ali vam ne govorita že te dve knjigi učitelja-pisatelja dovolj glasno, kje leže zakopani milijoni, ki jih nečete dvigniti? Toda pri nas so nekateri ljudje udarjeni s slepotol klerikalci ne vedo pod milim Bogom pravi nič drugega, nego da samo ščujujejo človeka proti človeku, obrekujejo poštene ljudi in krađejo siromakom čast in kruh. Sreča domovine in poštenih narodnih delavcev jim je deveta brigal

Liga + 5.

Popotnik prinaša v 4. števil. to-le vsebino: 1. Matija Heric: Množitev in delitev z ulomki ste po najnovejših preiskavah in izkušnjah docela odveč. — 2. V. Pulko: Somatologija v ljudski šoli. — 3. Ivan Ivanovič: Šolstvo v tujini. — 4. Ivan Šega: Pedagoški utrinki. — 5. Književno poročilo. — 6. Razgled. Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika.

Nekoliko odgovora g. dr. Ilešiču.*) »Učiteljski Tovariš« je priobčil dne 1. in 10. aprila oceno o novi Schreinerjevi-Hubadovi čitanki. Po tej oceni in po podpisancu udarja z loparjem zadnji »Popotnik«. V imenu gospodov, ki sta sestavila čitanko, vihti lopar »im Bunde der dritte« g. dr. Fran Ilešič, ki je — žal — v svojem odgovoru bolj oseben nego stvaren, dasi ne ve, kdo sem, ki sem oblekel jekleni oklep »Lige + 1«. Bilo bi mi tudi vrlo malo težke brige, da izvohajo moj pravi jaz. V tem primeru bi mi bilo samo to neprilichno, ker bi se morebiti nekaterih ljudi polastila vera, da je bila moja obsodba spisana že prej, preden sem prečital knjigo. A nečem jih zavesti v tako zmoti, ker žive že sedaj v veliki zmoti, da ne sme namreč nihče izreči niti grajalne besede niti svojih misli o tem in ob tem, kar bere, vidi in čuti, če nosi to »nedotakljivo« na vidnem mestu pečat z dekreti in izpričevali dokazane avtoritete.

To je brez dvoma »načelo lokalnega obzorja«, če smem citirati gospoda doktorja. Takisto je »načelo nasilstva in tiranstva«, če zahtevajo sestavljalci c. kr. čitank, da se moramo brezpogojno ukloniti njih naziranjem in brez pomisleka podpisati vse, kar podpišejo sami. Nič

*) Gosp. dr. Ilešič nas je naprosil, naj ponatisnemo njegov odgovor v »Popotniku« v svojem listu. Tega ne moremo storiti. Ker je priobčil naš list oceno Lige + 1, bi bilo umestno, da pošlje g. dr. l. svoj odgovor našemu listu, ali bi pa moral tudi »Pop.« priobčiti to, kar je pisal naš list. Tako bi bilo pravilno. Ker se pa to ni zgodilo, tudi ne moremo ustreči želji g. doktorja. Sploh se nam zdi, da je konec v »Pop.« priobčenega zagovora okovan z ostjo, ki meri na naš list. Proti temu seveda ugovarjamo, ker nismo nikoli nasprotovali šolsko-kulturnemu stremljenju. Kdor tako misli o našem listu, ta se obrača od nas. Gotovo pa je, da je nehal naš list hvaliti vsevprek in vsako stvar. Osamosvojili smo se!

Uredn.